

IZBA SKARBOWA w KRAKOWIE

31-007 Kraków, ul. Wiślna 7

www.iskrakow.krak.pl

NIP: 676 – 17 – 73 – 084

REGON: 001021270

centr. + 48 012 255-73-00

sekr. + 48 012 422-00-47

fax: + 48 012 422-43-86

e-mail: is@mp.mofnet.gov.pl

Obowiązki podatkowe związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej

Wybór formy opodatkowania przez osoby rozpoczynające działalność gospodarczą

Jednym z podstawowych obowiązków osób fizycznych rozpoczynających lub prowadzących działalność gospodarczą, wynikającym z przepisów podatkowych, jest wyboru formy opodatkowania.

Zasady podatkowej rejestracji firmy w zakresie zgłoszeń identyfikacyjnych lub aktualizacyjnych NIP zostały znacznie uproszczone, jednak nadal trzeba odrębnie rejestrować się dla celów VAT i zawiadomić organ podatkowy o wyborze określonej formy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Do wyboru są następujące formy w zakresie podatku dochodowego:

- zasady ogólne, przy zastosowaniu skali podatkowej – 18 i 32 %,
- podatek liniowy – 19%,
- zryczałtowane formy opodatkowania:
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
 - karta podatkowa.

Każda osoba, będąca przedsiębiorcą może rozliczać się w sposób wskazany w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. według skali podatkowej, lub podatkiem liniowym z 19 procentową stawką podatku.

Niektórzy przedsiębiorcy, w zależności od rodzajów prowadzonej działalności mogą wybrać kartę podatkową lub ryczałt ewidencjonowany.

Zasady ogólne

Podstawową formą opodatkowania są zasady ogólne, według progresywnej skali podatkowej. Oznacza to, że podatnik, który zgodnie z odpowiednimi przepisami nie powiadomi urzędu skarbowego o wyborze szczególnego sposobu rozliczeń podatkiem liniowym lub zryczałtowanych formach opodatkowania, opłaca podatek według skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ustawy o PIT., tj. w wysokości 18 i 32 procent oraz kwotą zmniejszającą podatek w wysokości 556,02 zł. Dochód w wysokości nieprzekraczającej kwoty 85 528 zł podatnik opłaca podatek według niższej stawki podatkowej - 18 %, natomiast po jej przekroczeniu według stawki 32 %.

Podatek obliczany na w/w zasadach przedsiębiorca płaci od faktycznie uzyskanego dochodu, czyli różnicy pomiędzy przychodami z działalności, a kosztami ich uzyskania (tj. poniesionymi w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy o PIT). Przedsiębiorcy, którzy zdecydują się na opłacanie podatku przy zastosowaniu skali podatkowej, ewidencjonują wszystkie zdarzenia gospodarcze w księżce przychodów i rozchodów.

Istotną zaletą takiej formy rozliczeń jest możliwość skorzystania z preferencyjnych zasad rocznego rozliczenia podatku w sposób przewidziany dla małżonków i osób samotnie wychowujących dzieci. Ponadto przedsiębiorcy rozliczający się na zasadach ogólnych zachowują prawo do uwzględnienia ulg i odliczeń regulowanych w ustawie o PIT, m.in. rehabilitacyjnej, ulgi prorodzinnej.

Podatek liniowy

Przedsiębiorca rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej może skorzystać z opłacania podatku dochodowego według jednolitej 19-proc. stawki podatku. Tak jak opodatkowanie na zasadach ogólnych opodatkowaniu podlega uzyskany przychód z działalności gospodarczej pomniejszyć o koszty jego uzyskania. Wymagane jest prowadzenie podatkowej książki przychodów i rozchodów. Wybór podatku liniowego powoduje automatyczną utratę możliwości skorzystania ze wspólnego opodatkowania małżonków oraz opodatkowania w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci. Ponadto wybierając opodatkowanie przy zastosowaniu podatku liniowego traci się prawo do większości zwolnień oraz ulg podatkowych. Podatek liniowy pozbawia prawa do ulgi na darowizny, internetowej, prorodzinnej, czy też z odliczeń wydatków na cele rehabilitacyjne. Pozostaje jednak możliwość odliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Ze względu na wskazane powyżej obostrzenia, opodatkowanie według stawki liniowej opłacalne jest dla tych podatników rozpoczynających działalność, których przewidywane dochody z działalności gospodarczej przekraczać będą próg skali podatkowej (85 528 zł

Wybór podatku liniowego wymaga złożenia pisemnego oświadczenia w urzędzie skarbowym do 20 stycznia roku podatkowego. Podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego takie oświadczenie składają do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Złożone oświadczenie o wyborze podatku liniowego dotyczy również lat następnych, chyba że podatnik, w terminie do 20 stycznia roku podatkowego, zawiadomi w formie pisemnej właściwego naczelnika urzędu skarbowego o rezygnacji z tego sposobu opodatkowania lub złoży w tym terminie pisemny wniosek lub oświadczenie o zastosowanie form opodatkowania określonych w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym.

Ryczałt ewidencjonowany

Przedsiębiorcy mogą rozliczać się z urzędem skarbowym na zasadach ryczałtu ewidencjonowanego. Prawo do skorzystania z tej formy opodatkowania mają osoby fizyczne prowadzące samodzielnie działalność gospodarczą oraz spółki cywilne osób fizycznych.

Stawki ryczałtu są zróżnicowane w zależności od rodzaju działalności (20 proc., 17 proc., 8,5 proc., 5,5 proc., 3 proc.). Uproszczony charakter tej formy opodatkowania polega na tym, że podatek oblicza się od przychodów, bez uwzględniania kosztów uzyskanych przychodów. Zatem brak jest obowiązku ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących tych kosztów. Zaletą ryczałtu jest zatem nieskomplikowana księgowość: prowadzenie ewidencji przychodów. Innym aspektem wyboru tej formy opodatkowania opłaca się przede wszystkim podatnikom, którzy ponoszą niskie koszty swej działalności.

Od przychodów opodatkowanych ryczałtem można jednak odliczyć składki na ubezpieczenia społeczne oraz ulgi podatkowe określone w art. 26 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, czyli odliczane od podstawy opodatkowania (m.in. ulga rehabilitacyjna, internetowa). Podatek obliczony według właściwej stawki można natomiast obniżyć o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne. Wybór ryczałtu uniemożliwia jednak złożenie wspólnego zeznania z małżonkiem czy też rozliczenia jako podatnik samotnie wychowujący dziecko.

Pisemne oświadczenie o wyborze opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych za dany rok podatkowy podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według miejsca zamieszkania podatnika nie później niż do dnia 20 stycznia roku podatkowego. Natomiast podatnik rozpoczynający działalność gospodarczą w trakcie roku podatkowego ma czas na poinformowanie fiskusa o wyborze ryczałtu do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

Podatnicy tracą prawo do rozliczania ryczałtem ewidencjonowanym po uzyskaniu przychodu przekraczającego 150 tys. euro. W takim wypadku od następnego roku podatkowego muszą przejść na zasady ogólne opodatkowania.

Karta podatkowa

Karta podatkowa jest najprostszym sposobem opodatkowania działalności. Mogą z niego korzystać osoby fizyczne prowadzące samodzielnie działalność gospodarczą oraz spółki cywilne osób fizycznych. Możliwość rozliczania się w tej formie dotyczy podatników prowadzących działalność gospodarczą określoną w art. 23 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Kartę podatkową mogą płacić podatnicy prowadzący działalność:

- usługową lub wytwórczo-usługową,
- gastronomiczną,
- w zakresie usług transportowych,
- w zakresie sprzedaży posiłków domowych w mieszkaniach,
- w wolnych zawodach,
- polegającą na świadczeniu usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego i usług weterynaryjnych,
- w zakresie opieki domowej nad dziećmi i osobami chorymi,
- w zakresie usług edukacyjnych, polegającą na udzielaniu lekcji na godziny.

Wysokość podatku płaconego w formie karty podatkowej nie zależy od wysokości uzyskiwanego dochodu z działalności. Stawka podatku ustalana jest przez naczelnika urzędu skarbowego w drodze decyzji administracyjnej odrębnie na każdy rok podatkowy i zależy od poszczególnych rodzajów działalności, od liczby mieszkańców miejscowości, w której podatnik prowadzi działalność, oraz liczby zatrudnionych pracowników.

Wyboru karty dokonuje się poprzez złożenie wniosku według ustalonego wzoru (formularz PIT-16) nie później niż do 20 stycznia roku podatkowego, a jeżeli podatnik rozpoczyna działalność w trakcie roku podatkowego - przed rozpoczęciem działalności.

Rejestracja dla celów podatku VAT

Przedsiębiorca prowadzący działalności gospodarczej:

1) może skorzystać ze **zwolnienia z podatku VAT** z mocy prawa, które w szczególności przysługuje podatnikowi:

- rozpoczynającemu w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT, jeżeli przewidywana przez niego wartość sprzedaży nie przekroczy, w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej w roku podatkowym, kwoty 50 tys. zł. (zwolnienie podmiotowe) – art. 113 ust 9 ustawy o podatku VAT,
- wykonującemu wyłącznie czynności zwolnione od podatku VAT, wymienione w ustawie o podatku od towarów i usług oraz w przepisach wykonawczych, niezależnie od wartości sprzedaży (zwolnienie przedmiotowe).

Podatnik zwolniony z podatku VAT nie ma obowiązku składania zgłoszenia rejestracyjnego, przy czym może zarejestrować się jako podatnik VAT zwolniony.

2) rejestruje się jako podatnik VAT czynny, t.j.:

- mimo przysługującego prawa do zwolnienia, chce być podatnikiem VAT od początku prowadzenia działalności gospodarczej,
- należy do grupy podatników nieobjętych podmiotowym zwolnieniem (art. 113 ust. 13 ustawy o podatku VAT). Zwolnienia nie mają zastosowania do importu towarów i usług, wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, dostawy towarów, dla której podatnikiem jest ich nabywca, oraz do podatników dokonujących dostaw wyrobów z metali szlachetnych lub z udziałem tych metali, towarów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, z wyjątkiem energii elektrycznej (PKWiU 40.10.10) i wyrobów tytoniowych

w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, nowych środków transportu, terenów budowlanych oraz przeznaczonych pod zabudowę, świadczących usługi prawnicze, usługi w zakresie doradztwa, usługi jubilerskie, a także niemających siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium kraju.

Zgłoszenie rejestracyjne w zakresie podatku VAT składa się na formularzu VAT-R:

- przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej VAT,
- przed dniem utraty prawa do zwolnienia,
- przez początkiem miesiąca, w którym podatnik rezygnuje z tego zwolnienia.

Naczelnik urzędu skarbowego wydaje potwierdzenie (VAT-5) zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT czynnego lub podatnika VAT zwolnionego.

Od potwierdzenia zarejestrowania podatnika podatku od towarów i usług jako podatnika VAT czynnego lub podatnika VAT zwolnionego należy uiścić opłatę skarbową w wysokości 170 zł. Kserokopię dowodu zapłaty opłaty skarbowej (oryginał do wglądu) należy dołączyć do wniosku o rejestrację. Wpłaty należy dokonać w kasie lub na rachunek bankowy urzędu miasta (gminy) właściwy dla siedziby urzędu skarbowego dokonującego czynności.

Ponadto podatnicy zamierzający dokonać transakcji z podmiotami z państw będących członkami Unii Europejskiej są obowiązani do zarejestrowania się dla potrzeb handlu wewnątrzspółnotowego. Rejestracji tej dokonuje się poprzez wypełnienie zgłoszenia rejestracyjnego VAT-R oraz załącznika VAT-R/UE.

Upewnienia podatników rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej w podatku dochodowym

Podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej mogą liczyć na określone przywileje podatkowe, w szczególności w zakresie podatku dochodowego, i korzystać z:

- przyspieszonej, jednorazowej amortyzacji,
- opłacania zaliczek na podatek dochodowy w systemie kwartalnym,
- kredytu podatkowego.

Jednorazowa amortyzacja

Przyspieszona amortyzacja umożliwia podatnikom rozpoczynającym działalność (oraz małym podatnikom) jednorazowe dokonanie odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej niektórych środków trwałych do wysokości nieprzekraczającej określonego przez ustawodawcę limitu. Powyższe dotyczy środków trwałych zaliczonych do grupy 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych, z wyłączeniem samochodów osobowych, w roku podatkowym, w którym środki te zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Jednorazowa amortyzacja obejmuje zarówno nabyte, wytworzone, nowe, używane jak i ulepszone środki trwałe. Podatnicy mogą dokonywać odpisów amortyzacyjnych nie wcześniej niż w miesiącu, w którym środki trwałe zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, lub rozliczyć w równych ratach co miesiąc, co kwartał albo jednorazowo na koniec roku. Od następnego roku podatkowego podatnicy dokonują odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami. Suma odpisów amortyzacyjnych, w tym dokonanych w pierwszym roku podatkowym oraz niezaliczonych do kosztów uzyskania przychodów, nie może przekroczyć wartości początkowej tych środków trwałych.

Przepisy o jednorazowej amortyzacji nie mają zastosowania do podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej, który w roku rozpoczęcia tej działalności, a także w okresie dwóch lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok jej rozpoczęcia, prowadził działalność gospodarczą samodzielnie lub jako wspólnik spółki niemającej osobowości prawnej lub działalność taką prowadził małżonek tej osoby, jeżeli między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa.

Opłacanie zaliczek na podatek w systemie kwartalnym

Podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej mogą wpłacać na rachunek urzędu skarbowego, którym kieruje właściwy naczelnik urzędu skarbowego, zaliczki kwartalne. Warunkiem do skorzystania z powyższego jest złożenie zawiadomienia w terminie do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia tej działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Przedmiotowe zawiadomienie dotyczy również lat następnych, chyba że podatnik, w terminie do dnia 20 lutego roku podatkowego, zawiadomi w formie pisemnej właściwego naczelnika urzędu skarbowego o rezygnacji z kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek.

Kredyt podatkowy

Podatnicy, którzy po raz pierwszy rozpoczęli prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, mogą korzystać ze zwolnienia z obowiązków wpłacania zaliczek na podatek dochodowy, w roku podatkowym następującym:

- bezpośrednio po roku, w którym rozpoczęli prowadzenie tej działalności, jeżeli w roku jej rozpoczęcia działalność ta była prowadzona co najmniej przez pełnych 10 miesięcy, lub
- dwa lata po roku, w którym rozpoczęli prowadzenie tej działalności, jeżeli nie został spełniony warunek, o którym mowa wyżej.

Przez podatnika rozpoczynającego po raz pierwszy prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej należy rozumieć osobę, która w roku rozpoczęcia tej działalności, a także w okresie trzech lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok jej rozpoczęcia, nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej samodzielnie lub jako wspólnik spółki niemającej osobowości prawnej oraz działalności takiej nie prowadził małżonek tej osoby, o ile między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa. Ze zwolnienia może skorzystać tylko przedsiębiorca spełniający wszystkie ustawowe kryteria, t.j. jeżeli podatnik:

- w okresie poprzedzającym rok korzystania ze zwolnienia osiągnął średniomiesięczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej przynajmniej w wysokości stanowiącej równowartość w złotych kwoty 1 tys. euro,
- od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności do dnia 1 stycznia roku podatkowego, w którym rozpoczyna korzystanie ze zwolnienia, był małym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej,
- w okresie poprzedzającym rok korzystania ze zwolnienia zatrudniał, na podstawie umowy o pracę, w każdym miesiącu co najmniej 5 osób w przeliczeniu na pełne etaty,
- w prowadzonej działalności nie wykorzystuje środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także innych składników majątku, pochodzącego z likwidacji działalności o znacznej wartości - udostępnionych mu nieodpłatnie przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej w rozumieniu przepisów o podatku od spadków i darowizn, wykorzystywanych uprzednio w działalności gospod. prowadzonej przez te osoby i stanowiących ich własność,
- złożył właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego pisemne oświadczenie o korzystaniu z kredytu podatkowego do 31 stycznia roku podatkowego, w którym podatnik będzie z niego korzystał.

Podatnicy, którym przysługuje kredyt podatkowy, w rocznym zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym z niego korzystali, wykazują osiągnięty dochód (poniesioną stratę) z pozarolniczej działalności gospodarczej. Dochodu tego nie łączy się z dochodami z innych źródeł. Dochód z działalności osiągnięty w roku korzystania z kredytu podatkowego łączy się z dochodem (stratą) z tego źródła, wykazanym w zeznaniach o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) składanych za pięć kolejnych lat następujących bezpośrednio po roku, w którym podatnik korzystał ze zwolnienia, w wysokości 20 proc. w każdym z tych lat.

Niniejsze opracowanie ma charakter informacyjny i nie stanowi źródła prawa podatkowego.

Wicedyrektor
Izby Skarbowej w Krakowie

Jarosław Gorczyca